

بهینه‌سازی اعمال نیروی گریز از مرکز جذب روغن با استفاده از روش سطح پاسخ و الگوریتم ژنتیک

مسعود هاشمی شهرکی^۱- امان محمد ضیایی فر^{۲*}- مهدی کاشانی نژاد^۳- محمد قربانی^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۳/۲۱

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۲/۲۲

چکیده

قسمت عمده‌ی جذب روغن در مرحله سردکردن فرآیند سرخ کردن صورت می‌گیرد و ناشی از جذب روغن چسبیده به سطح محصول سرخ شده در اثر ایجاد خلاء درون محصول می‌باشد. در این پژوهش از اعمال نیروی گریز از مرکز در مرحله سردکردن محصول سرخ شده به عنوان عاملی جهت زدودن روغن چسبیده به سطح استفاده شد. جهت بهینه‌سازی دور نیروی گریز از مرکز (۱۰۰، ۲۰۰ و ۳۰۰ دور بر دقیقه) و زمان اعمال نیروی گریز از مرکز (۲۰، ۵۰ و ۸۰ ثانیه)، دمای سرخ کردن (۱۴۰، ۱۷۰ و ۲۰۰ درجه سانتی‌گراد) و زمان سرخ کردن (۴، ۸ و ۱۶ دقیقه) از روش سطح پاسخ استفاده شد. بهینه‌سازی فاکتورها با توجه به خصوصیات کیفی محصول نظیر محتوای رطوبت، پارامترهای رنگی و بافت محصول صورت گرفت. در ادامه ضرایب مدل بدست آمده از روش سطح پاسخ، با استفاده از روش الگوریتم ژنتیک بهینه شدند و مشاهده شد که داده‌های آزمایشی با مدل بهینه شده با الگوریتم ژنتیک، در مقایسه با مدل‌های روش سطح پاسخ برآش بہتری نشان دادند. در این مطالعه شرایط بهینه برای انجام پس تیمار ۳۰۰ دور بر دقیقه به مدت ۸۰ ثانیه و سرخ کردن در دمای ۱۸۰-۱۷۵ درجه سانتی‌گراد به مدت ۷-۸ دقیقه بود.

واژه‌های کلیدی: الگوریتم ژنتیک، بهینه سازی، جذب روغن، سرخ کردن، روش سطح پاسخ

قابل ملاحظه جذب روغن در محصولات سرخ شده می‌گردد. کاهش محتوای رطوبت اولیه محصول با استفاده از خشک کردن توسط هوای داغ (Pedreschi & Moyano, 2005)، غوطه‌ور شدن در محلول ۳٪ NaCl (Bunger *et al.*, 2003)، پکار بردن پوشش‌های خوراکی (Rimac-Brnčić *et al.*; Mellema, 2003؛ Khalil, 1999)، استفاده از مایکروویو جهت سرخ کردن (Oztop *et al.*, 2004)، استفاده از مایکروویو جهت سرخ کردن (Granda & Ra, 2002)، سرخ کردن تحت خلاء^۱ (Moreno & Mariscal & Bouchon., 2008؛ *et al.*, 2004؛ Bouchon., 2008)، از جمله‌ای این روش‌ها می‌باشند. برخی از مطالعات با تمرکز بر مرحله سردکردن، موجبات کاهش جذب روغن را فراهم آورده‌اند (Southern *et al.*, 2000؛ Bouchon *et al.*, 2003). استفاده از نیروی گریز از مرکز در مرحله سردکردن محصول سرخ شده موجب حذف مقدار قابل توجه روغن چسبیده به سطح می‌گردد و از جذب روغن به علت خلاء ایجاد شده در محصول جلوگیری می‌کند (Rungsinee, 2011). برخی از تحقیقات به بررسی مرحله

مقدمه

فرآیند سرخ کردن محصولات غذایی به علت تولید محصولات با بافت و طعم مناسب یکی از محبوب‌ترین فرآیندهای آماده‌سازی محصولات غذایی می‌باشد (Rimac-Brnčić *et al.*, 2004). با توجه به نگرانی‌های موجود نسبت به ابتلا به بیماری‌های قلبی و عروقی در اثر مصرف محصولات با محتوای روغن بالا، کاهش جذب روغن محصولات سرخ شده مورد توجه می‌باشد (Moreira & Barrufet, 1998؛ Bouchon & Pyle., 2005؛ 1998). از فاکتورهای اصلی که بر جذب روغن در محصولات سرخ شده موثرند، می‌توان به درجه کیفی روغن سرخ کردن، دما، فشار و زمان سرخ کردن، شکل هندسی محصول، ترکیب شیمیایی ماده غذایی خام، شکل سطح و تخلخل Saguy & Bouchon, 2002، (Dana, 2003). برخی از پیش تیمارهای سرخ کردن موجب کاهش

^۱، ^۲، ^۳ و ^۴- به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد و استادیاران گروه علوم و صنایع غذایی، دانشکده صنایع غذایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
(*)- نویسنده مسئول: (Email: ziaifar@gmail.com)

بررسی معنی دار بودن آثار فاکتورها در پاسخ‌های مورد مطالعه مفید بوده و امکان مطالعه تاثیرات در نمودارهای سه بعدی فراهم می‌آید. الگوریتم ژنتیک یک روش جستجوی اتفاقی بر اساس ساز و کار انتخاب طبیعی و ژنتیک طبیعی است. الگوریتم ژنتیک، اصل بقای بهترین را بروی جمعیتی از راه حل‌های ممکن یک مسئله، برای تولید راه حل‌های بیشتر و بهتر اعمال می‌کند. عملکرد این روش بر پایه جستجوی اتفاقی است که توانایی فراوانی در حل مسائل گسسته دارد. این شیوه بهینه‌سازی با متغیرهای طراحی به صورت رشته‌هایی با طول معین که به صورت $0 \times 0 \times 1$ رمزگذاری شده‌اند، کار می‌کند. هر یک از این رشته‌ها همانند کروموزوم در یک دستگاه زنده و رمزهای دودوئی 0 و 1 ، مشابه زن‌ها می‌باشد. هر رشته نماینده یک طرح است. طرح‌های مطلوب‌تر برای ایجاد نسل انتخاب شده و با عملگرهایی همانند تکثیر، پیوند و جهش، نسل جدیدی با مطلوبیت بالاتری ایجاد می‌کنند. با تکرار نسل‌ها، طرح‌ها با توجه به معیارهای انتخاب شده، بهبود یافته و سرانجام، طرح بهینه به دست می‌آید (وطنی اسکویی و سریع الاطلاق فرد، ۱۳۸۸).

هدف از این مطالعه بهینه‌سازی دما و زمان سرخ کردن به عنوان پارامترهای اصلی فرآیند سرخ کردن و همچنین بررسی و بهینه‌سازی اعمال نیروی گریز از مرکز در مرحله سردازدن بر خصوصیات کیفی محصول سرخ شده (نظیر محتوا) جذب روغن، محتوا رطوبت، پارامترهای رنگ و بافت) می‌باشد.

مواد و روش‌ها

مواد

سیب زمینی (آگریا) از بازارهای محلی در گرگان خریداری گردید. سیب زمینی‌ها تا شروع آزمایشات در دمای 8°C درجه سانتی‌گراد و در تاریکی نگهداری شدند. روغن مخصوص سرخ کردنی (ترکیبات این روغن شامل روغن آفتابگردان، سویا و پنبه دانه، آستی اکسیدان 0.1% و اسید سیتریک 1% بود (بهار، ساخت ایران) جهت ایجاد بستر حرارتی فرآیند سرخ کردن مورد استفاده قرار گرفت.

فرآیند سرخ کردن

خلال‌های سیب زمینی به ابعاد $6 \times 1 \times 1$ سانتی‌متری داخل دستگاه سرخ کن قرار داده شدند که به این ترتیب با فراهم آوردن، نسبت وزن سیب زمینی به حجم روغن (m/v) مناسب از تغییرات و افت درجه حرارت در طی سرخ کردن جلوگیری به عمل آمد. انجام فرآیند سرخ کردن بر طبق طرح روش سطح پاسخ انجام شد. طرح مربوطه دارای 30 آزمایش بوده که نمونه‌ها در ترکیبی از دمای سرخ کردن (140°C و 200°C درجه سانتی‌گراد)، زمان سرخ کردن (4 ، 6 و 8 دقیقه)،

سردکردن و مکانیسم‌ها و مدل‌های انتقال جرم در این مرحله پرداخته‌اند (Yamsaengsung & Moreira, 2002؛ Durán *et al.*, 2007). محققین نشان داده‌اند که مقدار کمی روغن در طی مرحله سرخ کردن جذب می‌شود و اکثر جذب در مرحله سردازدن اتفاق می‌افتد (Bouchon *et al.*, 2003). همچنین با استفاده از روغن‌های رنگی و یا روغن‌های نشانه‌گذاری شده (Saguy *et al.*, 1997) یا با استفاده از شستشوی متوالی با حلal (Moreira *et al.*, 1997) نشان دادند که جذب روغن بهطور عمده در مرحله سردازدن اتفاق می‌افتد. محققین بوسیله اندازه‌گیری فشار داخلی درون یک مدل نشاسته‌ای در طی فرآیند سرخ کردن و سردازدن مشاهدات قبلی را اثبات نمودند (Vitrac *et al.*, 2000). در طی مرحله سرخ کردن، فشاری در حدود 45 کیلوپاسکال، درون محصول ایجاد می‌گردد و از مهاجرت روغن به درون ماده غذایی جلوگیری می‌کند. در مقابل در مرحله سردازدن سریع پوسته، کندانس شدن سریع بخار در حوزه جاذب رطوبت (پوسته) صورت می‌گیرد و موجب کاهش فشار به 35 کیلوپاسکال می‌گردد. کاهش فشار درون محصول در طی مرحله سردازدن، موجب مکیده شدن روغن چسبیده به سطح محصول می‌گردد. حال با اعمال روشنی که بنواند این روغن سطحی را حذف کند، می‌توان جذب روغن محصول را کاهش داد. مقالات موروری بسیاری در مورد مکانیسم‌های مختلف جذب روغن ارائه شده است که مدل‌های انتقال در محصولات سرخ شده را مورد بررسی قرار می‌دهند (Bouchon., 2002).

(Yamsaengsung & Moreira, 2002)

مقدار جذب روغن، بافت و رنگ از جمله خصوصیات کیفی محصول سرخ شده می‌باشد (Hindra & Baik., 2006). محصول خلال سیب زمینی سرخ شده با کیفیت مطلوب دارای بافتی ترد و رنگ زرد طلایی می‌باشد. رنگ محصول تولید شده نتیجه واکنش‌های مایلارد بوده که تحت تأثیر دمای فرآیند می‌باشد (Marquez & Anon, 1986). در آزمایشگاه‌های تحقیقاتی دانشگاه‌ها کاربرد سیستم‌های بصری کامپیوتربهای نظرات کیفی و درجه‌بندی در حال توسعه می‌باشد. اندازه‌گیری رنگ و تحلیل آن در اکثر مواد غذایی از جمله سبزیجات و میوه جات مورد استفاده قرار گرفته است. هاشمی و همکاران (۲۰۱۴) با استفاده از این روش به به بررسی رنگ خلال‌های سرخ شده سیب زمینی با پیش‌تیمار مایکروویو پرداختند و نتایج تأثیر قابل ملاحظه این پیش‌تیمار را بر خصوصیات کیفی محصول از جمله رنگ نشان دادند.

روش سطح پاسخ روشنی آماری جهت حل معادلات چند متغیری می‌باشد. در این روش از تحلیل‌های رگرسیونی جهت بدست آوردن معادلات بهینه برای تخمین مقادیر استفاده می‌شود (Roy *et al.*, 2002). جهت بهینه‌سازی، استفاده از یک طرح مركب مرکزی^۱ با

1- Central composite design

سرخ شده به قطر 0.07 میلی متر با سرعت حرکت پروب 0.07 میلی متر بر ثانیه استفاده شد و حداکثر مقاومت به نفوذ در بافت (F_{max}) اندازه-گیری گردید (Bunger *et al.*, 2003).

میزان نیروی گریز از مرکز (100 , 200 و 300 دور بر دقیقه) و زمان اعمال نیروی گریز از مرکز (20 , 50 و 80 ثانیه) سرخ شدند. آزمایشات در سه تکرار انجام شد.

تغییرات رنگ

جهت اندازه-گیری رنگ محصول سرخ شده از رنگ سنجی به روش پردازش تصویر استفاده شد. سنجش پارامترهای رنگی خلال سیب زمینی سرخ شده یک ساعت پس از سرخ کردن انجام شد. خلاصه‌ای از مبانی این روش به صورت ذیل می‌باشد:

الف-دوربین: تصویربرداری با استفاده از یک دوربین دیجیتال (کانن اس ایکس 40 ، ساخت ژاپن) انجام گردید. تنظیمات دوربین در هین تصویربرداری در جدول 1 ارائه شده است (Hashemi *et al.*, 2014). روش بودن بزرگنمایی موجب به دست آمدن تصاویر بهتر در تصویربرداری های از فاصله نزدیک می‌شود. استفاده از سرعت های شاتر بالاتر (طلولانی تر) موجب ورود نور بیش از حد به دوربین شده و باعث انحراف نتایج می‌گردد (Hashemi *et al.*, 2014).

ب-محیط عکسبرداری: با استفاده از لامپ‌های فلورسنت (40 لامپ 10 وات) استاندارد روشانی 6500 درجه کلوین بر محیط اعمال شد. از یک نور سنج (کنکو، ساخت ژاپن) جهت اندازه-گیری درجه روشانی و یکنواختی نور استفاده شد. در محیط عکسبرداری مقدار روشانی، یکنواخت بوده و دیواره های این محیط جهت جلوگیری از آلودگی نوری و جلوگیری از انکاس نور، با استفاده از پارچه مشکی پوشانیده شد. نور در زاویه 45 درجه به نمونه تابانیده شد تا نور ورودی به دوربین حاصل از انکاس نور توسط نمونه باشد. تصویربرداری از نمونه تحت زاویه 90 درجه انجام شد.

اعمال نیروی گریز از مرکز

جهت حذف روغن‌های سطحی از نمونه‌ها در مرحله سرد کردن از یک دستگاه اعمال کننده‌ی نیروی گریز از مرکز با قابلیت تنظیم سرعت چرخش استفاده شد. در شکل 1 اشماز دستگاه نشان داده شده است.

بالاFaciale بعد از انجام عملیات سرخ کردن نمونه‌ها به صورت دستی به دستگاه اعمال کننده‌ی نیروی گریز از مرکز منتقل شدند و عملیات سرد کردن با استفاده از دستگاه گریز از مرکز بر طبق طرح روش سطح پاسخ در 100 , 200 و 300 دور بر دقیقه به مدت 20 , 50 و 80 ثانیه اعمال گردید.

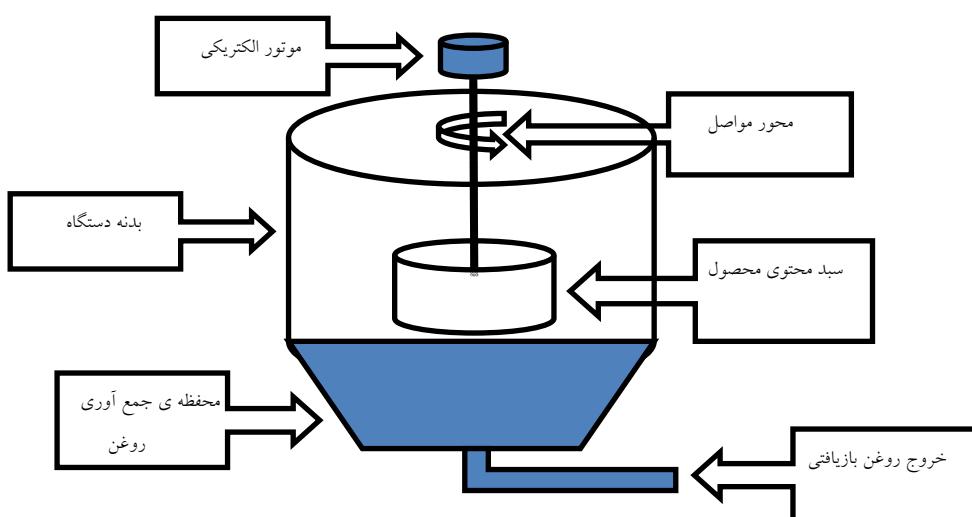
خصوصیات کیفی

محتوای رطوبت و محتوای روغن

محتوای رطوبت نمونه‌ها به روش AOAC (2005) صورت گرفت. آزمایشات مربوط به محتوای رطوبت در سه تکرار انجام شد. از روش سوکسله براساس استاندارد AOAC (2005) جهت اندازه-گیری محتوای نمونه‌های سرخ شده استفاده شد. آزمایشات مربوط به محتوای رطوبت و جذب روغن در سه تکرار انجام شد.

تغییرات بافت

سنجش بافت خلال سیب زمینی سرخ شده، یک ساعت بعد از سرخ کردن با استفاده از دستگاه بافت سنج (استبل میکروسیستم، ساخت انگلیس) انجام گردید. از پروب مخصوص خلال سیب زمینی

شکل ۱- شمازی از دستگاه اعمال کننده‌ی نیروی گریز از مرکز

نتایج و بحث

محتوای رطوبت و محتوای روغن

با توجه به نتایج تجزیه واریانس مشاهده می‌شود که تعییرات سرعت چرخش سبد و زمان اعمال پس تیمار تاثیر قابل ملاحظه‌ای بر محتوای رطوبت محصول نهایی ندارد ($p>0.05$) (جدول ۳). علت این امر حذف مقادیر رطوبت بیشتر محصول در طی فرآیند با دمای بالاتر و زمان بیشتر می‌باشد. گوپتا و همکاران (۲۰۰۰) نیز نتایج مشابهی در طی بررسی سیستمیکی فرآیند سرخ کردن سبب زمینی بدست آورند. اما محتوای رطوبت با افزایش دما و زمان فرآیند سرخ کردن کاهش می‌یابد ($p<0.05$) (شکل ۲). مدل توصیف کننده تاثیر فاکتورهای مورد مطالعه را بر محتوای رطوبت، معادله درجه دوم با مربع ضریب همبستگی $97/52$ بود. مدل و ضرایب مربوطه در معادله ۱ نشان داده شده است. به لحاظ آماری زمان سرخ کردن دارای موثرترین پارامتر بر محتوای رطوبت بوده است.

تعییرات محتوای جذب روغن تحت تاثیر سرعت چرخش، زمان اعمال نیروی نیروی گریز از مرکز و دما و زمان سرخ کردن در شکل ۳ نشان داده شده است. با افزایش سرعت چرخش، زمان اعمال نیروی گریز از مرکز و دمای سرخ کردن میزان جذب روغن به طور قابل ملاحظه‌ای کاهش می‌یابد ($p<0.05$) اما با افزایش زمان سرخ کردن میزان جذب روغن افزایش یافت.

علت کاهش جذب روغن در اثر افزایش سرعت چرخش سبد و زمان اعمال نیروی گریز از مرکز در ارتباط با حذف بیشتر روغن‌های چسبیده به سطح در اثر افزایش سرعت چرخش سبد و زمان اعمال نیروی گریز از مرکز می‌باشد (Rungsinee., 2011). با توجه به نتایج تجزیه واریانس سرعت چرخش سبد موثرترین عامل در کاهش جذب روغن مشخص شده است. مدل درجه دوم با مربع ضریب همبستگی $97/63$ بهترین رابطه را میان جذب روغن و فاکتورهای مورد مطالعه برقرار ساخته است (معادله ۵). مطالعات متعددی نشان داده‌اند که با افزایش دمای سرخ کردن محتوای رطوبت محصول کاهش می‌یابد Olajide et al., 2001; Gupta et al., 2000; Krokida et al., 2001) (۲). علت این امر کاهش رطوبت محصول بیان شده است.

$$\begin{aligned} & \text{X1: سرعت چرخش؛ X2: زمان اعمال نیروی گریز از مرکز؛ X3: دمای سرخ کردن؛ X4: زمان سرخ کردن.} \\ & \text{X1} = 8/35790.6 - 0.05359(X2) + 0.00015879(X2)^2 - 0.000439(X2)^3 + 0.000831(X2)^4 + 0.000115(X3) + 0.000264452(X4) \end{aligned}$$

جدول ۱- تنظیمات دوربین بکار برده شده طی فرآیند تصویربرداری

فلاش	خاموش
بزرگنمایی	روشن
ISO velocity	۱۰۰
تعادل سفیدی	Fluorescence H
ماکرو	روشن
سرعت شاتر	۱/۴۰۰ ثانیه

ج- نرم افزار: تصاویر مربوطه در نرم افزار J ۱.۴۴ پردازش گردید. ابتدا نویز تصویر به میزان زیادی کاهش داده شده فضای رنگی تصویر مربوطه به فضای رنگی استاندارد کمیون بین المللی روشنایی^۱ (CIE) تبدیل شد. در طی تبدیل فضای رنگی، استاندارد روشنایی 6500 درجه کلوین در نظر گرفته شد. در ادامه مقادیر کمی شخص‌های رنگی محیط انتخاب شده در تصاویر تبدیل شده بدست آمد.

بهینه سازی فرآیند

بهینه سازی با استفاده از روش سطح پاسخ

در این طرح سرعت چرخش سبد (X1) و زمان اعمال نیروی گریز از مرکز (X2)، دمای سرخ کردن (X3) و زمان سرخ کردن (X4) به عنوان متغیرهای مستقل در نظر گرفته شدند (جدول ۲). بهینه‌سازی فاکتورها با توجه به ویژگی‌های کیفی خلال سبب زمینی سرخ شده انجام گردید. محتوای روغن (Y1)، محتوای رطوبت (Y2)، روشنایی (Y3)، قرمزی (Y4)، زردی (Y5) و حداکثر مقاومت به نفوذ در بافت (Y6) به عنوان متغیرهای وابسته در نظر گرفته شدند.

بهینه سازی با استفاده از الگوریتم زنتیک

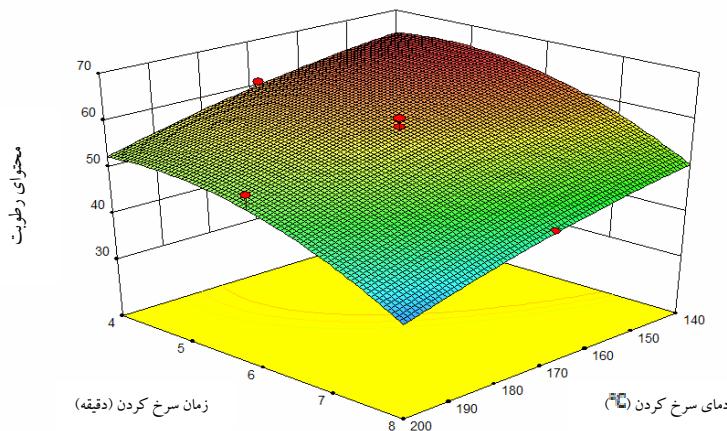
ضرایب مدل‌های به دست آمده برای هر یک از پاسخ‌های طرح Yearstretch GA Solver ۲.۷.۷ انجام گردید. تابع هدف در بهینه سازی تابع ضریب همبستگی بود که می‌بایست به حداکثر ممکن رسانیده شود. انجام بهینه‌سازی در طی 500 نسل (۵۰۰ مرحله انتخاب نتایج بهتر) انجام شد و مقادیر مرزی (مقادیر محدود کننده فرآیند) برای ضرایب، مقادیر پیش‌بینی شده توسط نرم افزار انتخاب گردید.

ارزیابی مدل

جهت ارزیابی مدل آزمایشات مربوط (۳۰ آزمایش طرح روشن سطح پاسخ) برای پاسخ محتوای رطوبت و روغن دوباره تکرار شد و نتایج با مدل‌های روشن سطح پاسخ و مدل‌های بهینه شده با الگوریتم زنتیک برازش گردید.

جدول ۲- متغیرهای مستقل کد شده در فرآیند پس تیمار اعمال نیروی گریز از مرکز

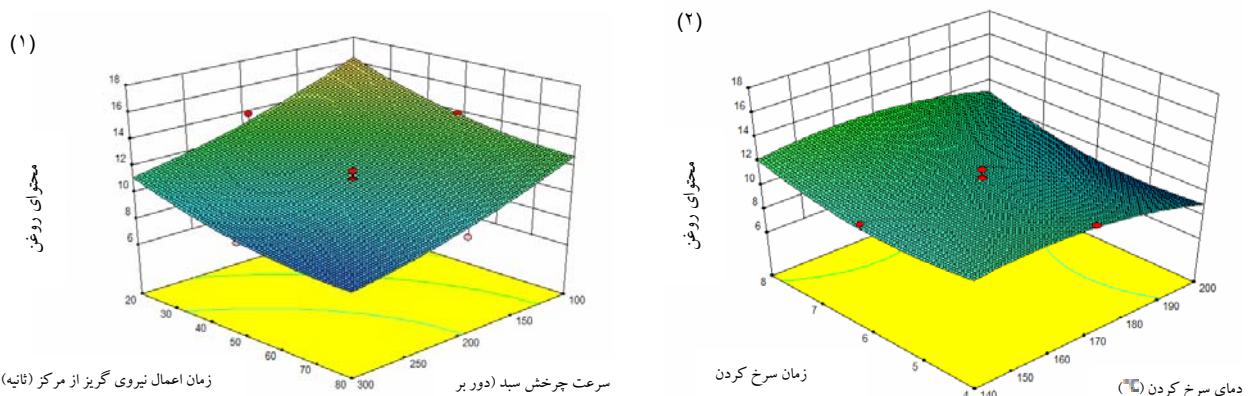
فاکتور	نام	واحد	کمینه	میانگین	بیشینه
X ₁	سرعت چرخش	دور بر دقیقه	۲۰۰	۱۷۰	۱۴۰
X ₂	زمان اعمال نیروی گریز از مرکز	ثانیه	۳۰۰	۲۰۰	۱۰۰
X ₃	دماهی سرخ کردن	درجه سانتیگراد	۸۰	۵۰	۲۰
X ₄	زمان سرخ کردن	دقیقه	۸	۶	۴

شکل ۲- تغییرات محتوای رطوبت در برابر فاکتورهای مورد مطالعه؛ (۱): تاثیر دمای سرخ کردن و زمان سرخ کردن بر محتوای رطوبت محصول، متغیرهای دیگر در مقادیر متوسط ثابت در نظر گرفته شده اند.

معادله (۱)
$$\text{محتوای رطوبت} = ۴/۰\cdot۱۷۲۶ + ۰/۰۶۱۱۶۲(X_1) + ۰/۱۳۲۱۲۱(X_2) + ۰/۳۸۹۱۱(X_3) + ۱۴/۰\cdot۰۶۰۸(X_4) - ۰/۰۰۱۶(X_1)(X_2) - ۰/۰۰۰۱(X_1)(X_3) - ۰/۰۰۰۱۶(X_1)(X_4) - ۰/۰۰۰۱۲(X_2)(X_3) + ۰/۰۰۰۴۴۸(X_2)(X_4) - ۵/۰\cdot۰۰۶۳۲(X_3)(X_4) - ۰/۰۰۰۱۵۶(X_1)^2 - ۱/۳۶۶۹۱(X_4)^2 - ۰/۰۰۱۰۱(X_2)^2 - ۰/۰۰۰۱۵۶(X_3)^2$$

X1: سرعت چرخش؛ X2: زمان اعمال نیروی گریز از مرکز؛ X3: دماهی سرخ کردن؛ X4: زمان سرخ کردن.

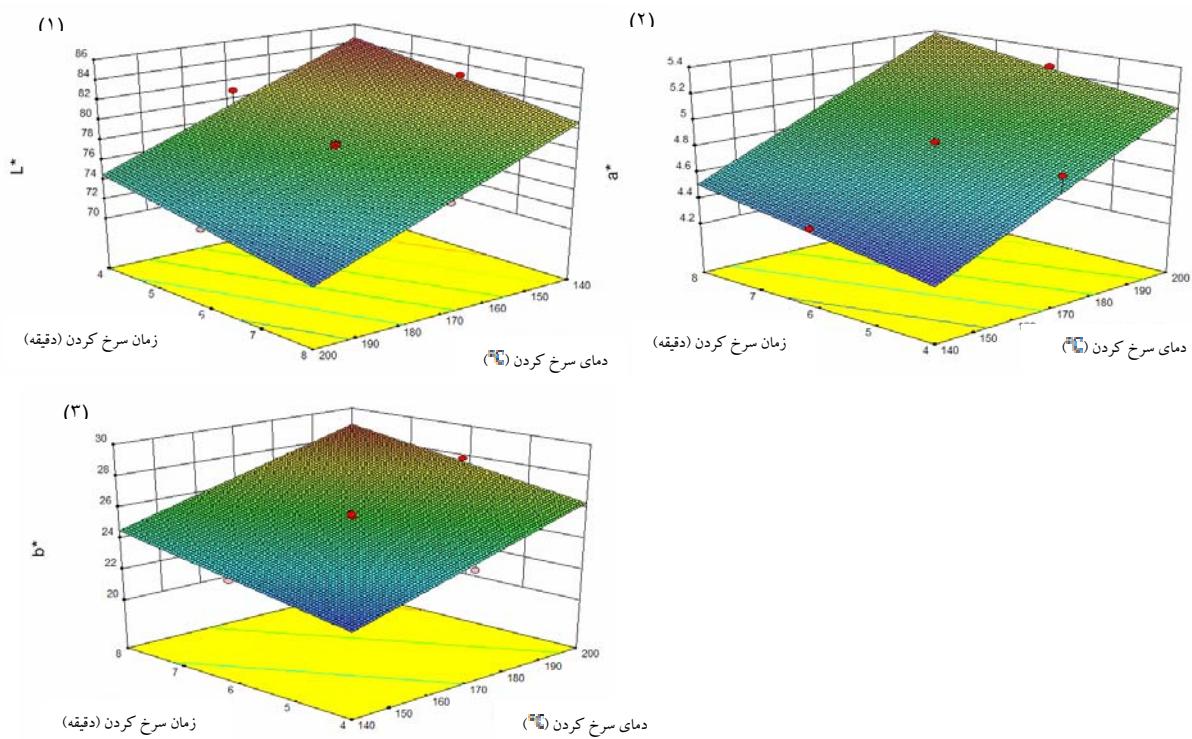

شکل ۳- تغییرات محتوای روغن در برابر فاکتورهای مورد مطالعه؛ (۱): تاثیر سرعت چرخش سبد و زمان اعمال نیروی گریز از مرکز؛ (۲): تاثیر دمای سرخ کردن و زمان سرخ کردن بر محتوای روغن محصول، متغیرهای دیگر در مقادیر متوسط ثابت در نظر گرفته شده اند.

شاخص قرمز و زردی محصول شد ($p < 0.05$). نحوه تغییرات شاخصهای رنگی در برابر فاکتورهای مورد مطالعه در شکل ۴ نشان داده شده است.

تغییرات رنگ

با توجه به جدول ۴ سرعت چرخش سبد و زمان اعمال پس تیمار تاثیر قابل ملاحظه‌ای بر هیچ یک از شاخصهای $L^*a^*b^*$ نداشت و تنها دما و زمان سرخ کردن موجب کاهش شاخص روشنایی، افزایش

شکل ۴- تغییرات شاخص های رنگی در برابر فاکتورهای مورد مطالعه؛ (۱): تاثیر دمای سرخ کردن و زمان سرخ کردن بر شاخص روشتابی محصول؛ (۲): تاثیر دمای سرخ کردن و زمان سرخ کردن بر شاخص قرمزی محصول ، (۳): تاثیر دمای سرخ کردن و زمان سرخ کردن بر شاخص زردی متغیرهای دیگر در مقادیر متوسط ثابت در نظر گرفته شده‌اند.

جدول ۳- تجزیه واریانس برای محتوای رطوبت، محتوای روغن و حداکثر نیرو در آزمایشات پس تیمار گریز از مرکز

میانگین مربعات

محتوای رطوبت	محتوای روغن	حداکثر مقاومت به نفوذ در بافت	مدل
۱۶۰/۴۱۱۹*	۱۴۰/۱۱۷*	۴/۹۷۰۴*	
۷/۲۲	۱۶/۸۷۲۲*	۵/۰۶۶۸*	سرعت چرخش سبد(A)
۰/۶۵۳۶	۴۷/۴۹۸۷*	۵/۰۹۸۶۸*	(B)
۷۶۶/۷۵۲۸*	۱۲/۴۳۳۴*	۲۳/۱۲*	دمای سرخ کردن(C)
۱۰۳۲/۲۴۵*	۱۱/۱۷۰۶*	۱۲/۵۳۳۳*	زمان سرخ کردن(D)
۱/۴۵۸	۰/۳۷۵۱	۰/۴۴۵۵	AB
۳/۸۵۱۴	۰/۱۲۰۷	۵/۷۲۴۰*	AC
۲/۴۵۷	۰/۰۱۸۹	۷/۱۱۵۵*	AD
۰/۱۸۲۷	۰/۶۳۶۰	۰/۵۸۹	BC
۰/۰۱۱۵	۱/۱۰۷۷	۲/۱۹۷۸*	BD
۲/۳۰۲۸	۱/۲۳۷۶	۴/۵۴۷۵*	CD
۰/۸۴۹۵	۰/۶۹۴۶	۰/۵۸۲۸	A^2
۲/۱۳۴۳	۱/۴۴۸۸*	۰/۴۵۵۵	B^2
۰/۰۹۷۲	۲/۷۶۰۴*	۰/۴۳۷	C^2
۷۷/۴۵۵۲*	۲/۸۹۹۱*	۱/۷۸۷۸*	D^2
۳/۰۴۳۹	۰/۳۹۳۶	۰/۲۸۳۷	عدم برازش
۰/۳۳۶۱	۰/۱۶۳۳	۰/۱۵۲۳	خطای مطلق

*- معنی دار

سیب زمینی سرخ شده مشابهی در مطالعات دیگر محققین یافت شده است (Bunger *et al.*, 2003). روند مشابهی در افزایش میزان شاخص قرمزی در محصولات سرخ شده مختلف گزارش گردیده است اما در این میان روند تغییرات شاخص زردی با زمان سرخ کردن در محصولات مختلف، متفاوت گزارش شده است (Baik and Mittal., 2003; Sosa-Morales *et al.*, 2003; Vélez-Ruiz *et al.*, 2003; Ngadi *et al.*, 2006). هاشمی و همکاران (۲۰۱۴) نیز با بررسی تغییرات رنگی خلاال های سیب زمینی سرخ شده در طی فرآیند سرخ کردن، با کاهش شاخص روشنایی محصول و افزایش شاخص های قرمزی و زردی محصول در برابر افزایش دما و زمان سرخ کردن مواجه شدند.

مدل های خطی با مریع ضریب همبستگی ۹۶/۲۳ (برای شاخص روشنایی)، ۹۳/۳۳ (برای شاخص قرمزی) و ۹۹/۰۴ (برای شاخص زردی) توصیف کننده تاثیر پارامترها بر شاخص های رنگی بودند (معادلات ۳ تا ۵). نتایج آماری نشان می دهد که در ارتباط با تغییرات هر سه پارامتر رنگی، دمای سرخ کردن بالاترین تاثیر را داشته است که نتایج بدست آمده با نتایج هاشمی و همکاران (۲۰۱۴) مشابه می باشد.

علت اصلی کاهش شاخص روشنایی یا تیرگی خلاال سیب زمینی سرخ شده می تواند شدت یافتن واکنش های قهقهه ای شدن غیرآلزیمی مایلارد، در پی افزایش دما و زمان فرآیند سرخ کردن باشد (Sobukola *et al.*, 2010). روند تغییر در شاخص روشنایی محصول

جدول ۴- تجزیه واریانس برای پاسخ های شاخص روشنایی، قرمزی و زردی

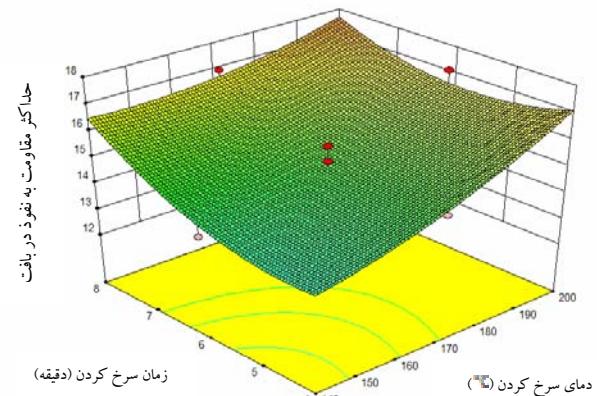
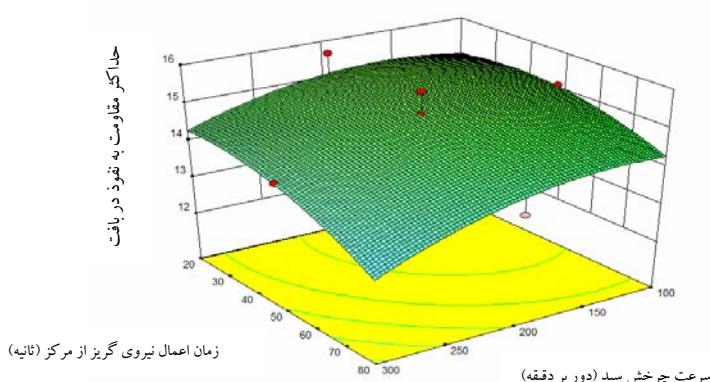
میانگین مربعات			
L*	a*	b*	مدل
۱۲۹/۳۶۷۹ *	*۰/۹۵۶۴	*۶۵۳۷۲۸	سرعت چرخش سبد(A)
۰/۵۱۶۸	۰/۰۳۸۲	۰/۰۵۱۲	زمان اعمال نیرو(B)
۰/۰۰۶۴	۰/۰۰۰۸	۰/۱۸۶۰	دمای سرخ کردن(C)
*۳۴۹/۹	*۳/۴۱۴۷	*۸۴/۶۳	زمان سرخ کردن(D)
۰/۴۸۲۶۷ *	*۰/۰۳۷۲۶	*۲۹/۷۴۷۷	عدم پرازش
۱/۲۲۱۵	۰/۰۱۱۴	۰/۰۵۰۵	خطای مطلق
۱/۴۵۰۳	۰/۰۰۸۸	۰/۰۲۸۷	- معنی دار

$$X1 = ۱۱۱/۴۴۱۱ + ۰/۰۰۱۶۹۴ (X2) - ۷/۴E-۵ (X3) - ۰/۹۶۵ (X4) \quad (۳)$$

$$X2 = ۱/۸۱۳۳۳۳ + ۰/۰۰۰۴۶۱ (X1) + ۰/۰۱۴۵۱۹ (X3) + ۰/۰۷۱۹۴۴ (X4) \quad (۴)$$

$$X3 = ۹/۵۶۱۵۵۶ - ۰/۰۰۰۵۳ (X1) - ۰/۰۰۰۳۳۹ (X2) + ۰/۰۷۲۲۷۸۷ (X3) + ۰/۶۴۲۷۷۸ (X4) \quad (۵)$$

X1: سرعت چرخش؛ X2: زمان اعمال نیروی گریز از مرکز؛ X3: دمای سرخ کردن؛ X4: زمان سرخ کردن.

شکل ۵- تغییرات شاخص حداکثر نیرو در برابر فاکتورهای مورد مطالعه؛ (۱): تاثیر سرعت چرخش سبد و زمان اعمال نیروی گریز از مرکز؛ (۲): تاثیر دمای سرخ کردن و زمان سرخ کردن بر شاخص حداکثر نیرو محصول، متغیرهای دیگر در مقادیر متوسط ثابت در نظر گرفته شده اند.

تغییرات بافت

نحوی تغییر شاخص بافتی حداکثر مقاومت به نفوذ در بافت از اثر تغییر سرعت چرخش سبد، زمان اعمال نیروی گریز از مرکز و دمای سرخ کردن در شکل ۵ نشان داده شده است. این شاخص بافتی در اثر افزایش دما و زمان سرخ کردن افزایش و با افزایش سرعت چرخش سبد و زمان اعمال نیروی گریز از مرکز کاهش می‌یابد. در سرعت‌های بالاتر ۳۰۰ دور بر دقیقه بافت محصول خلال سیب زمینی سرخ شده دچار آسیب بافتی می‌گردد. نتایج تجزیه واریانس در جدول ۳ نشان داده شده است. دمای سرخ کردن موثرترین عامل بر تغییرات بافتی بود. معادله درجه دوم با مریع ضریب همبستگی ۹۵/۰۸ بهترین مدل جهت پیش‌بینی تغییرات شاخص بافتی محصول در اثر سرعت چرخش سبد، زمان اعمال نیروی گریز از مرکز و دمای سرخ کردن بود (معادله ۶).

در محصولات با نشاسته‌ی بالا نظری سیب‌زمینی قسمت عمده تغییرات بافتی مربوط به ژلاتینه شدن نشاسته در طی حرارت دهی می‌باشد (Andersson *et al.*, 1994). شرایط فرآیند سرخ کردن شدیداً بر خصوصیات بافتی چیزی سیب زمینی و خلال سیب زمینی سرخ شده موثر می‌باشد (Pedreschi and Moyano., 2005; Pedreschi *et al.*, 2005). پدرسچی و همکاران (۲۰۰۵) گزارش نمودند که دمای‌های بالاتر سرخ کردن، موجب سریع تر شدن پخت قسمت مرکزی و سفت شدن پوسته می‌گردد و در مرحله بعد پوسته شروع به تشکیل و سفت شدن می‌کند که نتایج بدست آمده منطبق بر یافته‌های آنان می‌باشد.

$8/91064+ =$ شاخص بافتی حداکثر مقاومت به نفوذ در بافت
 $0/070348 - 0/03333 (X1) - 0/03485 (X2) - 0/020634 (X3)$
 $- 0/05/6E-5 (X1)(X2) - 0/0002 (X1)(X3) - 0/00333 (X4)$
 $- 0/000213 (X2)(X3) + 0/006177 (X2)(X4) - 0/00089 (X3)(X4) - 0/000456 (X3) + 0/0207675 (X4)$
(۶)

X1: سرعت چرخش؛ X2: زمان اعمال نیروی گریز از مرکز؛ X3: دمای سرخ کردن؛ X4: زمان سرخ کردن.

روش الگوریتم ژنتیک

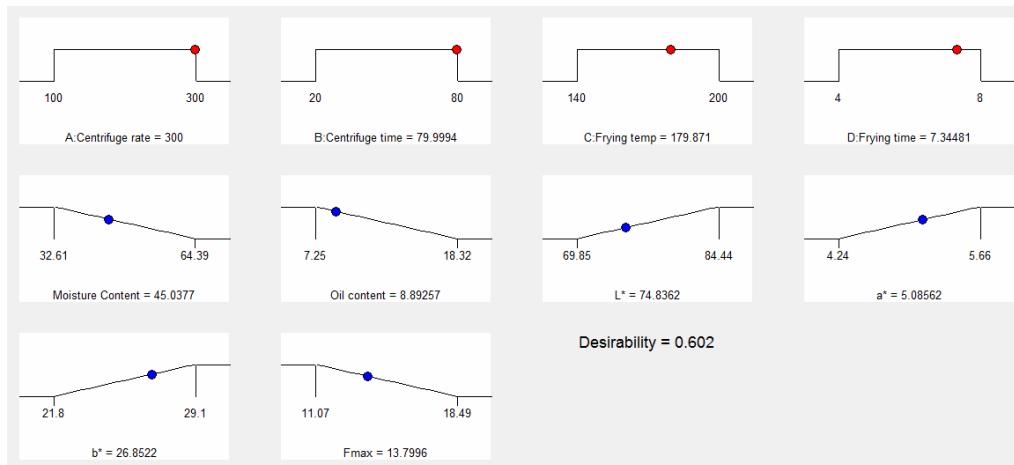
جهت بهینه‌سازی با استفاده از الگوریتم ژنتیک، بهینه‌سازی مدل‌های رگرسیونی مد نظر قرار داده شد. این امر با بهینه‌سازی ضرایب مدل صورت گرفت. تمامی ضرائب یک مدل به عنوان یک کروموزم در نظر گرفته شد و ضریب همبستگی بین نتایج آزمایشی و داده‌های حاصل از مدل به عنوانتابع هدف در نظر گرفته شد (Hashemi *et al.*, 2014). نتایج بهینه‌سازی با استفاده از الگوریتم ژنتیک در جدول ۶ و ۷ نشان داده شده است. با جایگذاری ضرایب جدید در مدل می‌توان به نتایجی با نزدیکی بیشتر به داده‌های آزمایشی دست یافت.

جدول ۵- خلاصه‌ای از اطلاعات جهت بهینه‌سازی فاکتورهای مورد مطالعه

نام فاکتور و پاسخ	مقادیر هدف	حداقل ممکن	حداکتر ممکن	وزن دهی	درجه اهمیت از ۵
سرعت چرخش سبد (A)	در محدوده	۱۰۰	۳۰۰	۱	۳
زمان اعمال نیرو (B)	در محدوده	۲۰	۸۰	۱	۳
دمای سرخ کردن (C)	در محدوده	۱۴۰	۲۰۰	۱	۳
زمان سرخ کردن (D)	در محدوده	۴	۱۸/۳۲	۱	۵
محتوی روغن	حداقل	۷/۱۹۲۵	۶۴/۳۹	۱	۴
محتوی رطوبت	حداقل	۳۲/۶۱	۸۴/۴۴	۱	۴
L*	حداکتر	۶۹/۸۵	۵/۶۶	۱	۳
a*	حداکتر	۴/۲۴	۲۹/۱	۱	۲
b*	حداکتر	۲۱/۸	۱۹/۴۲	۱	۵
حداکتر مقاومت به نفوذ در بافت	حداقل	۹/۷۶			

جدول ۶- مقایسه مربع ضریب همبستگی مدل‌ها قبل و بعد از بهینه‌سازی با الگوریتم ژنتیک

b*	a*	L*	حداکثر نیرو	محتوای رطوبت	محتوای روغن	محتوای رطوبت	مودل
خطی	خطی	خطی	درجه دوم	درجه دوم	درجه دوم	درجه دوم	قبل از بهینه‌سازی با الگوریتم ژنتیک
۹۹/۰۴	۹۳/۳۳	۹۴/۲۳	۹۵/۰۸	۹۷/۵۲	۹۷/۶۳	۹۷/۶۳	بعد از بهینه‌سازی با الگوریتم ژنتیک
۹۹/۵۹	۹۹/۲۱	۹۹/۰۱	۹۹/۵۷	۹۹/۷۴	۹۹/۶۸	۹۹/۶۸	

شکل ۶- مقادیر انتخاب شده برای فاکتورهای مورد مطالعه و بهترین نتایج به دست آمده طی فرآیند بهینه‌سازی روشن سطح پاسخ

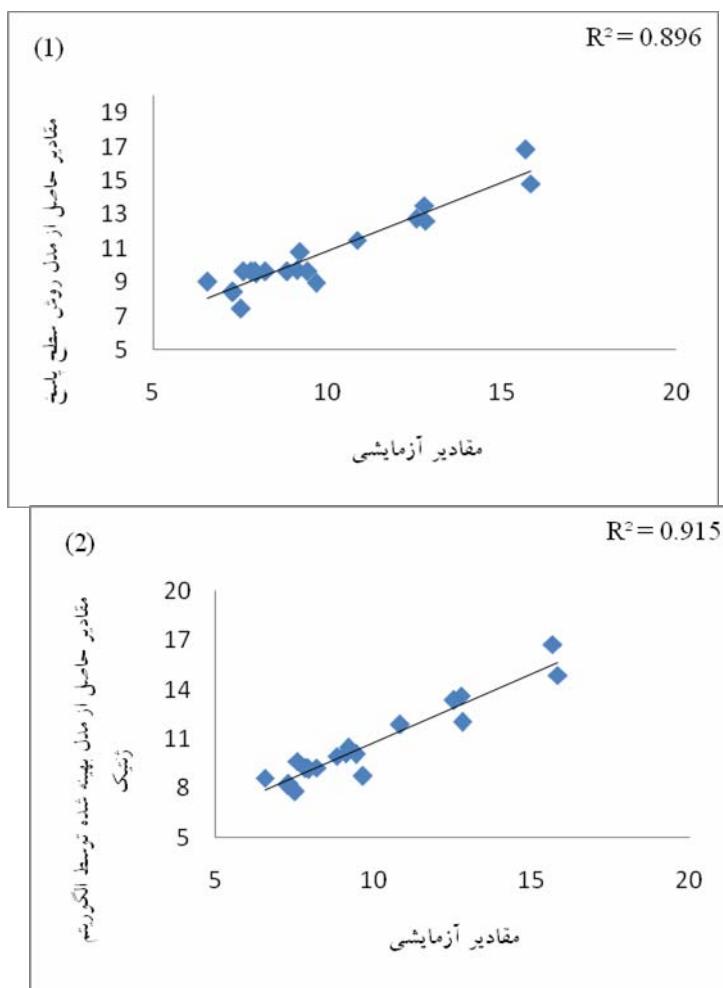
جدول ۷- ضرایب مدل رگرسیونی قبل و بعد از بهینه‌سازی با استفاده از الگوریتم ژنتیک

ضرایب	حداکثر مقاومت به نفوذ در بافت											
	b*	a*	L*	حداکثر نیرو	محتوای رطوبت	محتوای روغن	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد
بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد
۹/۳۹۹	۹/۵۷۳۴	۱/۷۶	۱/۸۱۲۳	۱۱۴/۶۹۰۳	۱۱۱/۴۴۱۱	۸/۷۸۱۷	۸/۹۱۰۶	۳/۹۸۱۳	۴/۰۱۷۲	۸/۳۱۴۵	۸/۳۵۷۹	a
-۰/۰۰۵۳	-۰/۰۰۰۵۳	-۰/۰۰۰۴	-۰/۰۰۰۴۶	-۰/۰۰۱۷	-۰/۰۰۱۶	-۰/۰۷۲۶	-۰/۰۷	-۰/۰۶۱	-۰/۰۶۱۱	-۰/۰۵۲۷	-۰/۰۵۳۵۹	b
-۰/۰۰۳۶۴	-۰/۰۰۰۷۶	-۰/۰۰۰۱	-۰/۰۰۰۰۷۴	-۰/۰۰۰۶	-۰/۰۰۰۶۳	-۰/۰۳۴۱	-۰/۰۳۳۳	-۰/۱۳۳۱	-۰/۱۳۲۱	-۰/۱۵۵۷	-۰/۱۵۸۷	c
-۰/۰۷۵۲۳	-۰/۰۷۲۲۷	-۰/۰۱۳۹۱	-۰/۰۱۴۵	-۰/۰۱۵۸۹	-۰/۰۱۶۶	-۰/۰۳۵۹	-۰/۰۳۴۸	-۰/۰۱۶۹۵	-۰/۰۱۶۹	-۰/۰۳۸۹	-۰/۰۳۱۷۵	d
-۰/۶۵۳۹	-۰/۶۴۲۷	-۰/۰۷۱۳۷	-۰/۰۱۹۹۴	-۰/۰۹۶۳۹	-۰/۰۹۶۵	-۰/۰۲۱۶۴	-۰/۰۲۰۶۳	۱۴/۵۲۸۹	۱۴/۰۶۰۸	-۳/۳۹۸۶	-۳/۳۸۲۶	e
						-۰/۰۰۰۵۵	-۰/۰۰۰۵۶	-۰/۰۰۰۱	-۰/۰۰۰۱	-۰/۰۰۰۴۹	-۰/۰۰۰۵۱	f
						-۰/۰۰۰۲	-۰/۰۰۰۲	-۰/۰۰۰۲	-۰/۰۰۰۱۶	-۰/۰۰۰۳	-۰/۰۰۰۲۹	g
						-۰/۰۰۰۳۵	-۰/۰۰۰۳۳	-۰/۰۰۰۱۹۲	-۰/۰۰۰۱۶	-۰/۰۰۰۱۷	-۰/۰۰۰۱۷	h
						-۰/۰۰۰۲۰۹	-۰/۰۰۰۲۱۳	-۰/۰۰۰۱	-۰/۰۰۰۱۲	-۰/۰۰۰۲۱	-۰/۰۰۰۲۲	i
						-۰/۰۰۰۶	-۰/۰۰۰۶۱۷۷	-۰/۰۰۰۴۸۹	-۰/۰۰۰۴۴۸	-۰/۰۰۰۴۳۲	-۰/۰۰۰۴۴۹	j
						-۰/۰۰۰۹۱۶	-۰/۰۰۰۸۹	-۰/۰۰۰۶۱۸	-۰/۰۰۰۶۳۲	-۰/۰۰۰۴۶۴۸	-۰/۰۰۰۴۶۳	k
						-۰/۰۰۰۰۴۹	-۰/۰۰۰۰۴۷	-۰/۰۰۰۰۱	-۰/۰۰۰۰۰۵	-۰/۰۰۰۰۰۵	-۰/۰۰۰۰۰۵۱	l
						-۰/۰۰۰۰۴۵	-۰/۰۰۰۰۴۷	-۰/۰۰۰۰۱۰	-۰/۰۰۰۰۱	-۰/۰۰۰۰۸۱۷	-۰/۰۰۰۰۸۳۱	m
						-۰/۰۰۰۰۴۳۹	-۰/۰۰۰۰۴۵۶	-۰/۰۰۰۰۱۵۴	-۰/۰۰۰۰۱۵۶	-۰/۰۰۰۰۱۱۴	-۰/۰۰۰۰۱۱۵	n
						-۰/۲۱۷۲	-۰/۰۲۰۷۶	-۱/۳۰۳۸	-۱/۳۵۶۹	-۰/۲۷۴۶	-۰/۲۶۴۴	o

$$\text{Response} = a + b(X_1) + c(X_2) + d(X_3) + e(X_4) + f(X_1)(X_2) + g(X_1)(X_3) + h(X_1)(X_4) + i(X_2)(X_3) + j(X_2)(X_4) + k(X_3)(X_4) + l(X_1)^2 + m(X_2)^2 + n(X_3)^2 + o(X_4)^2$$

استخراج شده از روشن سطح پاسخ (۰/۸۹۶۹) داده اند. همچنین داده‌های حاصل از تکرار آزمون محتوای رطوبت مربع ضریب همبستگی بالاتری (۰/۹۵۶۱) با مدل بهینه شده با الگوریتم ژنتیک نسبت به مدل استخراج شده از روشن سطح پاسخ (۰/۹۱۳۶) نشان دادند. نتایج بدست آمده نشان دهنده کارایی الگوریتم ژنتیک، در بهینه‌سازی فرآیندهای مواد غذایی می‌باشد.

ارزیابی مدل
جهت ارزیابی مدل تمامی ۲۰ آزمون اول طرح روشن سطح پاسخ برای محتوای رطوبت و محتوای جذب روغن مجدداً انجام شد و نتایج با مدل‌های رگرسیونی روشن سطح پاسخ و بهینه شده با الگوریتم ژنتیک مقایسه گردید. از مقایسه نتایج می‌توان دریافت که داده‌های حاصل از محتوای روغن (شکل ۷) مربع ضریب همبستگی بالاتری (۰/۹۱۵۸) با مدل بهینه شده با الگوریتم ژنتیک نسبت به مدل

شکل ۷- مقادیر آزمایشی محتوای روغن در مقابل مقابله مقادیر محتوای روغن حاصل از پیش بینی مدل ها؛ (۱): مقادیر آزمایشی در برابر مقادیر حاصل از مدل روش سطح پاسخ؛ (۲): مقادیر آزمایشی در برابر مقادیر حاصل از مدل بهینه شده توسط الگوریتم ژنتیک

متلاشی می‌شد. شرایط بهینه برای انجام پس تیمار ۳۰۰ دور بر دقیقه به مدت ۸۰ ثانیه و سرخ کردن در دمای ۱۷۵-۱۸۰ درجه سانتیگراد به مدت ۷-۸ دقیقه بدست آمد. از دیگر نتایج این مطالعه، نشان دادن توانمندی روش بهینه‌سازی ترکیبی روش سطح پاسخ و الگوریتم ژنتیک جهت بهینه سازی فرآیندهای غذایی می‌باشد.

نتیجه گیری

همانطور که مشاهده شد با استفاده از اعمال نیروی گریز از مرکز در مرحله سرد کردن فرآیند سرخ کردن میزان جذب روغن کاهش یافت. این پس تیمار تاثیری بر محتوای رطوبت و شاخص‌های رنگی محصول نداشت. در ارتباط با شدت اعمال نیروی گریز مرکز، در سرعت‌های بالاتر از ۳۰۰ دور بر دقیقه، بافت محصول نرم و تقریباً

منابع

- وطنی اسکویی، ا. و سریع الاطلاق فرد، س، ۱۳۸۸، استفاده از الگوریتم ژنتیک در بهینه سازی قاب‌های فولادی با اتصالات نیمه صلب. نشریه علمی و پژوهشی سازه و فولاد. سال پنجم. شماره ششم. پاییز و زمستان. ۱۲۰-۱۰۷.
- A.O.A.C. 2005. Official method of analysis of the association of analytical chemists. 18 ed. Washington .D.C.
- Andersson, A., Gekas, V., Lind, I., Oliveira, F. and Oste, R., 1994, Effect of preheating on potato texture. Food Science and Nutrition 34: 229-251.
- Baik, O. D. and Mittal G. S., 2003, Kinetics of tofu color changes during deep-fat frying. Lebensmittel-Wissenschaft

- und-Technologie 36(1): 43-48.
- Bouchon, P., 2002, Modeling oil uptake during frying, Reading University, England. PhD thesis.
- Bouchon, P., Aguilera J. M. and Pyle D. L., 2003, Structure oil-absorption relationships during deep-fat frying. Journal of Food Science 68: 2711-2716.
- Bouchon, P. and Pyle D. L., 2005, Modelling Oil Absorption During Post-Frying Cooling .II: Solution of the Mathematical Model, Model Testing and Simulations. Food and Bioproducts Processing 83(4): 261-272.
- Bunger, A., Moyano P. C. and Rioseco V. K., 2003, NaCl soaking treatment for improving the quality of French fried potatoes. Food Research International 36 (2): 161- 166.
- Durán, M., Pedreschi F., Moyano P. and Troncoso E., 2007. Oil partition in pre-treated potato slices during frying and cooling. Journal of Food Engineering 81: 257-265.
- Ga rayo, J. and R. M. ra., 2002, Vacuum f ryng of potato chips. Journal of Food Engineering 55: 181-191.
- Granda, C., Moreira R. and Tichy S. E., 2004, Reduction of acrylamide formation in potato chips by low-temperature vacuum frying. Journal of Food Science 68: 405-411.
- Gupta, P., Shivhare U. S. and Bawa A. S., 2000, Studies on frying kinetics and quality of French fries. Drying Technology 18: 311-321.
- Hashemi, M., Ziaifar A. M., Kashaninejad M. and Ghorbani M., 2014, Optimizationof pre-fry microwave drying of french fries using response surface methodology (RSM) and genetic algorithms. Journal of Food Processing and Preservation, 38 (2014) 535–550.
- Hindra, F. and Baik O. D., 2006, Kinetics of quality changes during food frying. Critical Reviews in Food Science and Nutrition 46(3): 239-258.
- Khalil, A. H., 1999, Quality of French friedpotatoes as inl uenced by coating with hydrocolloids. Food Chemistry 66: 201-214.
- Krokida, M. K., Oreopoulou V., Maroulis Z. B. and Marinou-Kouris D., 2001, Effect of pre-treatment on viscoelastic behaviour of potato strips. Journal of Food Engineering50)1 :11-17.
- Mariscal, M. and Bouchon P., 2008, Comparison between atmospheric and vacuum frying of apple slices. Food Chemistry 107: 1561-1569.
- Marquez, G. and Anon M., 1986, Influence of reducing sugar and amino acids in the colour development of fried potatoes. Journal of Food science 51: 157-160.
- Mellema, M., 2003, Mechanism and reduction of fat uptake in deep-fat fried foods. Food Science and Technology 14: 364-373.
- Moreira, R. G. and Barrufet M. A., 1998, A new approach to describe oil absorptionin fried foods: a simulation study. Journal of Food Engineering 35(1): 1-22.
- Moreira, R. G., Sun X. and Chen Y., 1997, Factors affecting oil uptake in tortilla chips in deep fat frying. Journal of Food Engineering 31: 485–498.
- Moreno, C. and Bouchon P., 2008. Effect of freeze, air and osmotic drying on tissue composition, oil absorption and location during potato frying. Journal of Food Science 73: E122-128.
- Ngadi, M., Li Y. and Oluka S., 2007, Quality changes in chicken nuggets fried in oils with different degrees of hydrogenation. Lebensmittel-Wissenschaft und-Technologie 40: 1784-1791.
- Olajide Sobukola, S., Olusegun Awonorin S. L., Oladimeji B. F. and Olukayode, 2009, Optimization of pre-frying of yam slices usinf response surface methodology. Journal of Food Process Engineering 33(4): 626-648.
- Oztop, M., Sahin S. and Sumnu G., 2007, Optimization of microwave frying of potato slices by using taguchi technique. Journal of Food Engineering 79: 83-91.
- Pedreschi, F. and Moyano P., 2005, Effect of pre-drying on texture and oil uptake of potato chips. LWT - Food Science and Technology 38(6): 599-604.
- Pedreschi, F., Moyano P., Hernández P. and Figueroa C., 2005, Modeling water loss during frying of potato slices. . International Journal of Food Properties 8: 289-299.
- Pedreschi, F., Segnini S., and Dejmek P., 2004, Evaluation of the texture of fried potatoes. Journal of Texture Studies 35: 277-291.
- Rimac-Brnčić, S., Lelas V., Rade D. and Šimundić B., 2004, Decreasing of oil absorption in potato strips during deep fat frying. Journal of Food Engineering 64(2): 237-241.
- Roy, D., Daoudi L. and Azaola A., 2002, Optimization of galacto-oligosaccharide production by Bifidobacteriuminfants RW-8120 using response surface methodology. Journal of Industrial Microbiology and Biotechnology 29: 281-285.
- Rungsinee, S., 2011, Edible coating and post-frying centrifuge step effect on quality of vacuum-fried banana chips. Journal of Food Engineering 107(3–4): 319-325.
- Saguy, I. and Dana D., 2003, Integrated approach to deep fat frying: Engineering, nutrition, health and consumer aspects. Journal of Food Engineering 56: 143-152.

- Saguy, I. S., Gremaud E., Gloria H. and Turesky R. J., 1997, Distribution and quantification of oil uptake in french fries utilizing radiolabeled ^{14}C palmitic acid. *Journal of Agricultural and Food Chemistry* 45: 4286–4289.
- Sobukola, O. P., Awonorin S. O., Oladimeji S. L. and Olukayode B. F., 2010, Optimization of pre-fry drying of yam slices using response surface methodology. *Journal of Food Process Engineering* 33(4): 626-648.
- Sosa-Morales, M. E., Orzuna-Espíritu R., and Vélez-Ruiz J. F., 2006, Mass, thermal and quality aspects of deep-fat frying of pork meat. *Journal of Food Engineering* 77: 731-738.
- Southern, C. R., Chen X. D., Farid M. M., Howard B. and Eyres L., 2000, Determining internal oil uptake and water content of fried thin potato crisps. *Transactions of the Institution of Chemical Engineers* 78 (Part C): 119-125.
- Vélez-Ruiz, J. F. and Sosa-Morales M. E., 2003, Evaluation of physical properties of dough of donuts during deep-fat frying at different temperatures. *International Journal of Food Properties* 6: 341-353.
- Vitrac, O., Trystram G. and Raoult-Wack A. L., 2000, Deep-fat frying of food: Heat and mass transfers, transformations and reactions inside the frying material. *European Food Research and Technology* 102: 529–538.
- Yamsaengsung, R. and Moreira R. G., 2002, Modeling the transport phenomena and structural changes during deep fat frying: Part I: model development. *Journal of Food Engineering* 53(1): 1-10.